

## KUNNAN JATKUVUUDEN VARMISTAMINEN

### VALMIUSSUUNNITELMA (yleinen osa)

**Määritelmä:** Suunnitelma, jossa selvitetään häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutukset organisaation tehtäviin ja toimintaan, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja toimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi. Kunnan valmiussuunnitelma jakautuu yleiseen osaan ja toimialakohtaisiin valmiussuunnitelmiin.

**Tavoite:** Varmistaa kunnan avaintehtävien mahdollisimman hyvä hoitaminen kaikissa tilanteissa.

**Sisältö:** Varautumisen perusteet ja vastuut, kunnan valmiussuunnittelujärjestelmä, kunnan avaintehtävät, kunnan riskienhallinta sekä toimintaa koskevat uhkatilanteet ja näiden vaikutukset, kunnan kriisijohtaminen, yhteistyötahojen keskeiset tehtävät, poikkeusolojen aiheuttamat täydennykset organisaatioon, kouluttaminen sekä harjoittelu, suunnitelman päivittäminen ja seuranta.

**Vastuu:** Kunnanjohtaja, johtoryhmä

### TOIMIALOJEN VALMIUSSUUNNITELMAT

**Määritelmä:** Suunnitelma, jossa selvitetään häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutukset toimialan tehtäviin ja toimintaan, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja toimenpiteet normaalioloihin palaamiseksi. Kunnan toimialan valmiussuunnitelma jakautuu yleensä vielä alaosiin, joita ovat kyseisen toimialan sektorit. Toimialan sektorit vastuuttavat lisäksi sektorin toimipaikat laatimaan omat suunnitelmansa (esimerkiksi pelastussuunnitelma) näihin kohdistuvien velvoitteiden mukaisesti.

**Tavoite:** Varmistaa toimialan avaintehtävien mahdollisimman hyvä hoitaminen kaikissa tilanteissa. Selvittää häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aiheuttamat muiden toimialojen vaatimukset kyseessä olevalle toimialalle sekä oman toimialan vaatimukset muille toimialoille.

**Sisältö:** Varautumisen perusteet ja vastuut, toimialan valmiussuunnittelujärjestelmä, toimialan avaintehtävät, toimialan riskienhallinta sekä toimintaa koskevat uhkatilanteet ja näiden vaikutukset, toimialan kriisijohtaminen, toimialan sektoreiden toiminta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, yhteistyötahojen keskeiset tehtävät, poikkeusolojen aiheuttamat täydennykset organisaatioon, kouluttaminen sekä harjoittelu, suunnitelman päivittäminen ja seuranta.

**Vastuu:** Toimialajohtaja, toimialan keskeiset henkilöt

### ELPYMISSUUNNITELMA; TOIPUMISSUUNNITELMA

**Määritelmä:** Mahdollinen valmiussuunnitelman osa, joka sisältää toiminto- / tehtäväkohtaiset ohjeet elpymiseen, toiminnan jatkamiseen ja paluuseen normaaliin toimintaan. Elpymissuunnitelmia on esimerkiksi ICT-palveluilla.

**Tavoite:** Palauttaa tarvittaessa toiminto tai tehtävä mahdollisimman nopeasti normaalksi.

**Sisältö:** Yksityiskohtaiset ohjeet ja toimenpiteet toiminto- / tehtäväkohtaisesti.

**Vastuu:** Toiminnosta / tehtävästä vastaava henkilö

### ALUEELLINEN TAI PAIKALLINEN TURVALLISUUSSUUNNITELMA

**Määritelmä:** Suunnitelma, jolla pyritään edistämään tietyn alueen turvallisuutta. Laaditaan paikallisen turvallisuustilanteen arvioinnin pohjalta. Otetaan esille keskeisimmät turvallisuutta heikentävät tekijät ja päätetään konkreettisista toimista näiden torjumiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi. Turvallisuussuunnitelma voidaan tehdä maakunnallisena, seudullisena tai kunnallisena.

**Tavoite:** Ennalta ehkäistä ja torjua onnettomuuksia ja tapaturmia, rikoksia, häiriöitä ja parantaa ihmisten turvallisuuden tunnetta. Tavoitteiden määrittelyssä hyödynnetään yleensä hallituksen Sisäisen turvallisuuden ohjelmaa.

**Sisältö:** Turvallisuussuunnitelmaan kootaan oleellimmat turvallisuuteen liittyvät hankkeet ja ohjelmat, joita pyritään viemään eteenpäin seuraavien vuosien, yleensä valtuustokauden, aikana.

**Vastuu:** Kunnan virkamiesjohto yhdessä poliisin ja pelastuslaitoksen sekä paikallisten yhteisöjen, kuten elinkeinoelämän, seurakuntien ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

## RISKIENHALLINTA

### VUOSITTAINEN RISKIENHALLINNAN TOIMINTASUUNNITELMA / TOIMENPIDEOHJELMA

**Määritelmä:** Suunnitelma, jonka pohjalta tulosalueet ja -yksiköt suunnittelevat omat riskienhallinnan toimenpiteet kuten riskienarvioinnit ja raportoinnit. Suunnitelman avulla riskienhallinta viedään organisaatiossa käytäntöön.

**Tavoite:** Varmistaa hyvin toimivat riskien tunnistamis-, arviointi- ja seurantatoiminnot sekä se, että organisaation toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen vaadittava riskinotto- ja säilyy pitkällä aikavälillä.

**Sisältö:** Tulosalueilla ja -yksiköissä suoritettavat riskienhallinnan toimenpiteet, painotukset, aikataulut ja vastuut.

**Vastuu:** Riskienhallintatyöryhmä ja riskienhallinnasta vastaavat

## YKSITTÄISEN KOHTEEN TURVALLISUUS

### PELASTUSSUUNNITELMA

**Määritelmä:** Onnettomuuksien ehkäisyksi ja onnettomuustilanteiden varalta tiettyä rakennusta, kohdetta tai tapahtumaa varten laadittava suunnitelma. Pelastussuunnitelmasta käytettiin aiemmin termiä turvallisuussuunnitelma, sitä ennen käytettiin termiä suojelusuunnitelma.

**Tavoite:** Ennakoida ja ehkäistä onnettomuudet ja vaaratilanteet sekä selvittää toimenpiteet mahdollisessa onnettomuus- tai vaaratilanteessa.

**Sisältö:** Rakennuksen tai kohteen vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmät, rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen tai alueiden turvallisuusjärjestelyt, asukkaille ja muille henkilöille annettavat ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteessa toimimiseksi, mahdolliset muut kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvät toimenpiteet.

**Vastuu:** Rakennuksen tai kohteen haltija sekä toiminnanharjoittajat

### TURVALLISUUSSUUNNITELMA

**Määritelmä:** Suunnitelma, jolla pyritään edistämään tietyn kohteen turvallisuutta.

**Tavoite:** Pyrkii ennalta ehkäisemään ei-toivottuja tapauksia ja antaa ohjeita näiden tapausten sattuessa.

**Sisältö:** Usein pelastussuunnitelma sekä rikoksilta suojautuminen ja esimerkiksi tietoturvallisuus.

**Vastuu:** Rakennuksen tai kohteen haltija sekä toiminnanharjoittajat

## KUNTALAISTEN TURVALLISUUS

## YRITYKSEN JATKUVUUDEN VARMISTAMINEN

### JATKUVUUSSUUNNITELMA

**Määritelmä:** Suunnitelma jossa tunnistetaan organisaation altistuminen sisäisille ja ulkoisille uhkille ja varmistetaan liiketoiminnan mahdollisimman hyvä jatkuminen kaikissa tilanteissa.

**Tavoite:** Varaudutaan ennalta riskeihin, jotka voivat keskeyttää yllättäen organisaation toiminnan sekä varmistetaan tarvittaessa mahdollisimman tehokas toipuminen ja palautuminen.

**Sisältö:** Jatkuvuudenhallinnan perusteet ja vastuut sekä -järjestelmä, organisaation avaintehtävät ja -prosessit, riskienhallinta sekä toimintaa koskevat uhkatilanteet ja näiden vaikutukset, kriisijohtaminen ja -viestintä, yhteistyötahojen keskeiset tehtävät, kouluttaminen sekä harjoittelu, suunnitelman päivittäminen ja seuranta sekä auditointi. Normaali liiketoimintariskit rajataan normaalisti ulkopuolelle, koska ne ovat tavallisesti ennakoitavissa olevia riskejä.

**Vastuu:** Tuotannon, toiminnon tai palvelun johto

### PROSESSIN JATKUVUUSSUUNNITELMAT

**Määritelmä:** Suunnitelma jossa tunnistetaan prosessin altistuminen sisäisille ja ulkoisille uhkille ja varmistetaan prosessin mahdollisimman hyvä jatkuminen kaikissa tilanteissa.

**Tavoite:** Varaudutaan ennalta riskeihin, jotka voivat keskeyttää tai vaarantaa yllättäen prosessin sekä varmistetaan tarvittaessa mahdollisimman tehokas toipuminen ja palautuminen.

**Sisältö:** Prosessin jatkuvuudenhallinnan perusteet ja vastuut sekä -järjestelmä, prosessin avaintehtävät, riskienhallinta sekä prosessia koskevat uhkatilanteet ja näiden vaikutukset, kriisijohtaminen ja -viestintä, yhteistyötahojen keskeiset tehtävät, kouluttaminen sekä harjoittelu, suunnitelman päivittäminen ja seuranta sekä auditointi.

**Vastuu:** Prosessin johto ja keskeiset henkilöt

### ELPYMISSUUNNITELMA; TOIPUMISSUUNNITELMA

**Määritelmä:** Mahdollinen jatkuvuussuunnitelman osa, joka sisältää toiminto- / tehtäväkohtaiset ohjeet elpymiseen, toiminnan jatkamiseen ja paluuseen normaaliin toimintaan. Elpymissuunnitelmia on esimerkiksi monilla teollisuusyrityksillä, pankeilla ja vakuutusyhtiöillä.

**Tavoite:** Palauttaa tarvittaessa toiminto / tehtävä mahdollisimman nopeasti sekä palaaminen tehokkaasti normaaliin toimintaan.

**Sisältö:** Yksityiskohtaiset ohjeet ja toimenpiteet toiminto- / tehtäväkohtaisesti.

**Vastuu:** Toiminnosta / tehtävästä vastaava henkilö

### EVAKUOINTISUUNNITELMA

**Määritelmä:** Alueen pelastustoimen johdolla laadittava suunnitelma evakuoitien varalle.

**Tavoite:** Suunnitella ne järjestelyt ja toimenpiteet, joiden mukaan väestö tai sen osa siirretään vaaran uhkaamalta alueelta sekä väestö vastaanotetaan ja sijoitetaan turvalliselle alueelle.

**Sisältö:** Evakuoinnista tiedottaminen, väestön kokoaminen, kuljetusjärjestelyt, evakuoitavien rekisteröinti, evakuoitavien vastaanotto ja sijoittaminen sekä evakuoinnin toteutuksessa tarvittava henkilöstö ja evakuoitien johtaminen.

**Vastuu:** Alueen pelastustoimi yhteistoiminnassa kuntien ja muiden osapuolten kanssa